

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 178

гр. София, 05.01.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 105-ТИ СЪСТАВ, в закрито заседание на пети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: А. Т. М.

като разгледа докладваното от А. Т. М. Наказателно дело частен характер № 20231110209156 по описа за 2023 година

Днес, 05.01.2024 г., А. М., съдия-докладчик при Софийски районен съд, Наказателно отделение, 105 - ти състав,

като се запозна с материалите по НЧХД № 9156/2023 год. по описа на СРС, НО, 105-ти състав намира, че тъжбата, подадена от Д. С. Б. срещу И. Б. Л., не отговаря на императивните изисквания на чл. 81, ал. 1 от НПК – в нея липсват обстоятелства за престъпление.

В частната тъжба се посочва, че частният тъжител е регистрирана като едноличен търговец „Д. У****.“, ЕИК **, а лицето спрямо което се повдига обвинение И. Б. Л. е адвокат, пълномощник на „Д*****“ ЕООД, ЕИК * по изпълнително дело № 23/2023г. по описа на ЧСИ Й. М., рег. № *** на КСЧИ, района на действие СГС, с длъжник ЕТ „Д***.“ и вискател „Д***“ ЕООД, като по повод образуваното изпълнително дело и молба от длъжника, била депозирана молба – становище от вискателя, чрез адв. Л., в която било отразено следното:

1. „На 21.02.2023г. длъжника ЕТ „Д***“ получава ПДИ и се събужда ! Веднага пуска молба /антидатирана, което в Българи яза мое огромно съжаление е обективно възможно/ до р –н Искър на Столична община за започване на процедура по премахване на 11 броя саморасли дръвчета. Р-н Искър на СО изненадващо реагира почти мигновено !“
2. „Така се стига до датата 28.02.2023г. на която дата, освен, че депозира процесната молба с неверни твърдения при ЧСИ М.....“ .

Според тъжителя с горните изявления, обективирани в молба – становище от 08.03.2023г. е извършено престъпление по чл. 147, ал. 1, пр. 2 от НК, тъй като деецът е изнесъл неверни факти, приписващи на тъжителя престъпление от общ характер по чл. 308, ал.1 от НК – преправила съдържанието на извършено от длъжностно лице от СО – р-н Искър официално удостоверяване на дата на подаване на Заявление за премахване на

11 броя саморасли тополови дръвчета, което удостоверяване е инкорпорирано върху самото заявление, с цел да бъде използван пред ЧСИ за доказване несъществуването на вземане на Д**** – вискател по делото, за разноси по изпълнението.

Дейността на съдията-докладчик по производствата от частен характер включва преценка дали в тъжбата са изложени факти, които могат да се субсумират под конкретен престъпен състав, като необходима предварителна оценка на твърденията на тъжителя, която гарантира, че в съдебното заседание ще се разгледат само такива обвинения, които обективно могат да ангажират наказателната отговорност на дадено лице за деяние, което се преследва по инициатива на пострадалия. В правомощията на съдията-докладчик е да прецени дали в тъжбата, с която е сезиран, е описано престъпление, преследвано по тъжба на пострадалия, и ако отговорът е отрицателен, тъй като е описано очевидно несъставомерно поведение – да прекрати наказателното производство, поради липса на тъжба, съгласно разпоредбите на чл. 250, ал. 1, т.1, вр.чл.24, ал.5, т.2 от НПК. Изисква се оценъчна дейност на съдията докладчик, която следва да констатира дали в тъжбата се твърдят факти, които могат да се подведат под определен фактически състав на престъпление по НК.

В наказателната доктрина е изяснено несъмнено, че престъплението „клевета“ се осъществява по два начина. Едната от формите на престъплението клевета се характеризира с разгласяването на несъществуващо позорно обстоятелство, свързано с личността на пострадалия, което е от естество да накърни доброто му име в обществото. Това обстоятелство може да се отнася до миналото или настоящото поведение на жертвата, което да е укоримо от гледна точка на господстващия морал. Може да касае прояви от личния живот на пострадалия /например брачна изневяра, побой и тормоз на близките, пиянство, употреба на наркотици/ или да отразява отрицателни качества на жертвата /например твърдението, че пострадалият е зъл, че страда от венерическа болест, че е наркоман и пияница/.

При втората форма на престъплението чрез клеветата се приписва на пострадалия неизвършено от него престъпление. При нея деецът твърди пред трето лице/а, че пострадалият е извършил някакво конкретно престъпление, което той в действителност не е извършил, което твърдение се отразява отрицателно на доброто име и честта му.

За да е налице клевета, деецът трябва съзнателно да съобщи на друго неистини, позорящи обстоятелства, свързани с личността на пострадалия.

В съдебната практика, както и в правната доктрина, безпротиворечиво е прието, че предмет на клевета могат да бъдат единствено твърдения с конкретно съдържание, които носят информация за точно определени обстоятелства, време, място, лице, които да бъдат позорни, неприемливи от гледна точка на общоприетите морални разбирания и да предизвикват

негативна оценка на обществото или в частност да представляват приписване на престъпление.

Следва да се отбележи и това, че съставът на клеветата е свързан с разгласяване на определени факти, конкретни обстоятелства, конкретни прояви на засегнатия, а не до вменяване на определени неконкретизирани отрицателни качества, не до отрицателни оценки, съждения, епитети и т.н.

Затова престъплението се осъществява чрез изразяване на твърдения – с конкретизирано съдържание по смисъл да носи информация за конкретно обстоятелство, факт, време, място, лице, процес, а не да са изложени абстрактно и да се сочат лицата и другите инкриминирани данни общо, без да се разбира точно и определено за кое лице се отнасят тези обстоятелства. В този смисъл изводите, които някой си прави от прочетеното или чуто, създаването на различни версии, предположения, аналогии, внушението, мнението – не са клевета. Те не могат да бъдат доказани и не подлежат на доказване.

При преценка дали посочените в тъжбата факти разкриват извършено престъпление, съдебният състав намира, че отговорът на този въпрос е отрицателен, защото в случая в тъжбата не се съдържат твърдения, които могат да се отъждествят с приписване на престъпление или разгласяване на позорни обстоятелства за личността на тъжителя. Съдебният състав намира, че посочените като клеветнически изрази не покриват горепосочените критерии, за да бъдат причислени към категорията „позорни обстоятелства“ или към приписване на престъпление.

За съда дадените според тъжителя в съответната молба- становище констатации излагат мнение във връзка с предоставена възможност за взимане на становище по подадена молба от тъжителя до ЧСИ М. и изразеното в нея, независимо дали тази оценка е обективна или не, тя не представлява клевета.

В трайната практика на Европейския съд по правата на човека в Страсбург се прави разграничение между факти и мнения, които съдържат преценка или оценка. Така например по делото „Лингенс срещу Австрия“ се приема, че е нужно е да се направи грижливо разграничение между фактите и оценъчните съждения. Съществуването на факти може да бъде установено, докато истинността на оценъчни съждения не се поддава на доказване. Доказването на истинността на оценъчните съждения е изпълнимо и нарушава самата свобода на мнение, която е основна част от правото, гарантирано от чл. 10 от Конвенцията. От значение е въпросът дали изявленията на лицето, което упражнява свободата на словото, имат обективна и фактическа основа. Трябва да се прави разлика между твърденията за определени факти, които имат негативен характер, и упражняването на правото на критика. И именно тази разлика е разграничителната граница между правото на лицата да критикуват чужда работа, действия, думи и т.н., и засягането на тяхната лична субективна

правна сфера, което осъществява престъпен състав.

В случая в качеството му на представител на една от страните по изпълнителното дело, Л. е представил своето виждане по депозираната молба, като е посочил, че същата е антидатирана, но това обстоятелство по никакъв начин съдът не намери да е обвързано с конкретни действия от страна на тъжителя, и касае констатация на повереника по отношение на молбата, и изложеното в нея.

При преценка на съдържанието на тъжбата и на инкриминираните с нея обстоятелства съдът не установи на тъжителя да е приписано престъпление, поради което приема, че в тъжбата не е налице описано съставомерно поведение на И. Л..

Съдията-докладчик намира, че в случая обстоятелствата в частната тъжба поради изложените съображения не са позорни и недостойни от гледна точка на общоприетите морални разбирания, както и не представляват приписване на престъпление.

Всъщност от настоящия съд имплицитно се иска да установи вярност или невярност на изложените в молба-становище на Л., в качеството му на адвокат твърдения, да се произнесе по това дали конкретни оценъчни негови съждения са правилни. Това е недопустимо, а верността на твърденията е предмет на преценка от ЧСИ М. в образуваното пред нея изпълнително дело, което тъжителят е страна в качеството му на ЕТ – длъжник, а лицето, с прямо което се повдига обвинение процесуален представител на вискателя. Наказателният съд не може и не следва да бъде използван *ad hoc* за проверка истинността на факти с цел позоваване на неговото решение в друг процес с друг предмет, съответно за постигане на резултат, различен от реализирането на наказателната отговорност на лице, извършило престъпление.

Следва да се посочи, че предвид специфичността на производството за престъпления, преследвани по тъжба на пострадалия, именно в тежест на последния е да индивидуализира, конкретизира и посочи ясно и изчерпателно обстоятелствата, въз основа на които се подава частната тъжба. Именно от обстоятелствената част на частната тъжба се определя и формулира фактическата рамка на частното обвинение, въз основа на която лицето, срещу което е насочена тя, организира своята защита. В нея следва да бъдат изложени факти, а не предположения и субективна оценка на подалия я. Основната процесуална функция на тъжбата е да формулира частното обвинение и по този начин да определи предмета на доказване в наказателното дело от частен характер и съответно да даде възможност на подсъдимия да упражни правото си на защита срещу нея.

Поради тези съображения съдът намира, че тъжбата не отговаря на изискванията на чл. 81, ал. 1 от НПК, при липсата на процесуални способности за преодоляване на недостатъците ѝ, тъй като посочените в тъжбата обстоятелства не могат да бъдат субсумирани под хипотезата на който и да било състав на престъпление, преследвано по частен или общ ред.

Водим от горното и на основание чл. 247б, ал. 2, т. 1, вр. чл. 250, ал. 1, т. 2, вр. чл. 24, ал. 5, т. 2, вр. чл. 81, ал. 1 от НПК съдът

РАЗПОРЕДИ:

ПРЕКРАТЯВА наказателното производство по НЧХД № 9156/2023 г. по описа на СРС, НО, 105-ти състав.

РАЗПОРЕЖДАНЕТО подлежи на обжалване в 7 дневен срок от получаване на съобщението пред Софийски градски съд по реда на глава 22 от НПК.

ПРЕПИСИ да се връчат на частния тъжител, чрез адв. Кожухаров, повереник.

Съдия при Софийски районен съд: _____